

Souhrnná teritoriální informace Benin

Zpracováno a aktualizováno zastupitelským úřadem ČR v Abuji (Nigérie) ke dni 12. 5. 2020
22:56

Seznam kapitol souhrnné teritoriální informace:

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled (s.2)
2. Zahraniční obchod a investice (s.12)
3. Vztahy země s EU (s.14)
4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR (s.15)
5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu (s.17)
6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu (s.18)
7. Kontakty (s.25)

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled

Charakteristika státu

Beninská republika je přímořským státem západní Afriky. Na západě sousedí s republikou Togo (651 km společných hranic), na severozápadě s republikou Burkina Faso (386 km společných hranic), na severu s republikou Niger (277 km, hranici tvoří zejména řeka Niger) a na východě s Nigérií (809 km společných hranic). Na jihu je země omývána vodami Beninského zálivu Atlantského oceánu, pobřeží má délku 121 km. Území celé republiky je ploché, průměrná nadmořská výška je pouze zhruba 100 m. Nejvyšším bodem země je Mont Sokbaro v pohoří Atacora, dosahující výšky 658 m.n.m. Podnebí je typicky tropické - horké a převážně vlhké, zejména v období dešťů (duben až říjen), kdy spadne v průměru až 1100 mm dešťových srážek.

Státní zřízení

Benin je v současné době unitární republikou, praktikující prezidentský systém moci s existencí více politických stran. U moci je od voleb v dubnu 2011 prezidentská strana Force cauris pour un Benin émergent, nemá však v parlamentu ústavní většinu. Prezident je volen v přímých volbách na pět let, nejvíce však na dvě volební období. Protiváhou moci prezidenta je jednokomorový parlament složený z 83 poslanců volených na čtyřleté funkční období. Prezident nemůže parlament rozpustit. Poslední prezidentské volby se konaly v roce 2016, parlamentní volby 26. dubna 2015. Na dodržování ústavnosti dohlíží Ústavní soud. Ten hraje důležitou úlohu při řešení častých sporů mezi prezidentem a parlamentem. V praxi se ukázal být ve svých rozhodnutích nezávislý, jeho nálezy jsou respektovány oběma stranami. Vysoký justiční soud ustanovený v únoru 2001 může odvolat prezidenta nebo jeho ministry z důvodů velezrady či spiknutí. Soudní systém je dále tvořen Vrchním soudem, krajskými a městskými soudy a odvolacím soudem.

Benin je členskou zemí regionální integrační uskupení ECOWAS/CEDEAO. Ekonomické společenství západoafrických států (ECOWAS) bylo vytvořeno v roce 1975 a má v současné době 15 členských zemí – Benin, Burkina Faso, Gambie, Ghana, Guinea, Guinea-Bissau, Libérie, Mali, Kapverdy, Niger, Nigérie, Pobřeží slonoviny, Senegal, Sierra Leone a Togo. Sídlem Komise ECOWASu je Abuja. Hlavním cílem ECOWAS je vytvoření celní, ekonomické a monetární unie, přičemž konečným cílem je pak vytvoření funkční ekonomické a měnové unie, sblížení makroekonomické politiky členských zemí a vzájemná harmonizace odvětvové hospodářské politiky, jednotné vnější tarify a odstranění existujících vnitřních obchodních bariér. ECOWAS také zřizuje soudní dvůr, kam se subjekty i občané budou moci obracet s případy souvisejícími s agendami ECOWAS. Země ECOWAS se na konci roku 2000 dohodly na ustavení společné centrální banky a zavedení společné měny od roku 2003, k tomuto však doposud nedošlo (a v dohledné době ani nedojde). Anglofonní země používají stále svoji národní měnu a nejeví ochotu se jí vzdát.

Benin je zároveň členskou zemí celní a měnové unie většiny frankofonních států západní Afriky (s výjimkou Guineje) WAEMU/UEMOA, které používají jednotnou měnu – západoafrický frank vázaný pevně na Euro.

Benin patří do skupiny nejméně rozvinutých a nejchudších zemí světa. Ekonomika země je malá a velmi málo diverzifikovaná - závisí z podstatné části na zemědělství (pěstování bavlny), regionálním obchodu (přístav v Cotonou) a zahraniční pomoci. Země je bohatá na řadu minerálů, jejich podstatnějšímu exportnímu využití však brání velká byrokracie, zaostalost těžebního průmyslu a špatná infrastruktura. Benin je významně závislý na obchodu s Nigérií a jakékoli restrikce na nigerijské straně znamenají pro beninskou ekonomiku vážný problém. Tři čtvrtiny zboží, které projde beninským přístavem Cotonou, jsou určeny pro Nigérii. Země se potýká s mnoha problémy – zanedbanou infrastrukturou, nepříznivým investičním a podnikatelským klimatem, velkou korupcí, špatným řízením podniků a nevykonnou státní správou, které její ekonomický rozvoj brzdí. Dle posledního hodnocení provedeného organizací „Heritage Foundation“ patří Benin do skupiny „mostly unfree“ zemí, jeho postavení se ale postupně zlepšuje - ze 183 hodnocených zemí se umístil na 99. místě. Obchodní klima země je považováno za jedno z nejhorších na světě (i když podle hodnocení Světové banky se pomalu zlepšuje) – Benin je klasifikován z tohoto hlediska na 151. místě z celkového počtu 189 hodnocených zemí. K přednostem beninské ekonomiky naopak patří: bohatý zemědělský potenciál, bohaté, ale nevyužité zdroje

nerostů a energetické zdroje, výhodná zeměpisná poloha (přístav v Cotonou), prozatím stabilní politické klima.

Průmysl

Průmysl se na tvorbě HDP podílí 12,9%. Průmyslová výroba je zaměřena na zpracování zemědělských surovin, výrobu potravin a nápojů, barvy, textil a cement. Základním problémem je nedostatek elektřiny, který by měla zmírnit plynová elektrárna budovaná společně s Togem poháněná plynem dodávaným Západoafrickým plynovodem a dvě stavěné vodní elektrárny. Hlavními odvětvími průmyslu jsou textilní průmysl (zejména zpracovávající domácí bavlnu) a průmysl stavebních hmot (cement). Těžební průmysl zůstává díky průtahům s udělováním potřebných licencí nevýznamný. Na území Beninu jsou podle odhadu zásoby kvalitní železné rudy v objemu 250 milionů tun, dále zlata, značné jsou zásoby fosfátů. V provincii Ouémé byly objeveny zásoby vápence pro výrobu cementu a stavebního vápna. Nová cementárna Nocibé zahájila výrobu v roce 2013, roční produkce je 1,5 mil. tun. Cement se do Beninu i tak dováží ve značných objemech. V Beninu se těžila v malém množství i ropa – v šelfovém pásmu moře u Sémé v blízkosti hranic s Nigérií.

Stavebnictví

Stavebnictví se na tvorbě HDP podílí cca 4,5 %. Tento sektor by se měl v budoucnosti rychleji rozvíjet v souvislosti s realizací programů obnovy a výstavby infrastruktury – (oprava stávajících tahů, výstavba části dálnice Lagos – Abidjan, výstavba nového přístavu i mezinárodního letiště) a také výstavby obytných domů. Řada infrastrukturálních projektů je realizována z peněz mezinárodních donorů (IMF, EU, USA, Francie). Francouzská firma Bolloré investuje 247 mil USD do přestavby přístavu v Cotonou, rovněž tak by měla stavět železnici z Cotonou do Niamey.

Zemědělství

Na tvorbě HDP se zemědělství podílí 32,4 %, sektor zaměstnává téměř tři čtvrtiny praceschopného obyvatelstva. Benin je v produkci potravin (rostlinného původu) z větší části soběstačný, k výpadkům v zásobování (a díky tomu nutným dovozům) dochází zejména díky pašování do Nigérie, kde jsou vyšší ceny. Nejvýznamnější pěstovanou plodinou je bavlna, která se na celkovém HDP podílí cca 25 % a přináší až 80 % devizových příjmů. Zástupci Beninu na mezinárodních fórech tvrdě vystupují proti subvencím pěstitelům bavlny ve vyspělých zemích (USA a EU), které negativně ovlivňují světové ceny této komodity. Vláda si jednostrannou závislost země na bavlně uvědomuje, program diverzifikace zemědělství (např. pěstování rýže, kukuřice, palmového oleje) a privatizace zpracovatelského průmyslu je jedním z pilířů ekonomické reformy. Hlavními pěstovanými plodinami jsou vedle bavlny a olejových palem arašidy, kakaové boby, káva, palmové ovoce, kukuřice, sorghum, cassava (tapioca), yam, luštěniny, částečně rýže a tabák. Živočišná výroba se na tvorbě HDP podílí cca 5 % a pokrývá cca 60 % domácí spotřeby masa. Beninské ministerstvo zemědělství si stanovilo cíl dosáhnout úplné soběstačnosti ve výrobě mléka, stále se však dováží cca 8 000 tun mléka v prášku ročně. Rozšířený je chov drůbeže, koz a ovcí. Dobytek je pěstován v severní části země. Problémem je tradiční nedostatek veterinární péče. Průměrný roční úlovek ryb se pohybuje kolem 40-50 000 tun a v posledních 10 letech stagnuje. 75 % z tohoto množství představují sladkovodní ryby. Výhled pro beninskou ekonomiku je pozitivní a předpokládá se, že HDP vzroste na 6,7% v roce 2020 a 6,6% v roce 2021. V zemědělství se provádění strategického plánu pro rozvoj zemědělského sektoru na období 2017–2025 zaměřuje na zlepšení zemědělské produktivity a rozvoj hodnotových řetězců v zemědělství (kešu oříšky, ananas, kasava, kukuřice, rýže, maso, mléko), posílení odolnosti farem a zavedení mechanismu financování a přizpůsobení zemědělského pojištění.

Služby

Obchod a služby společně se na tvorbě HDP podílejí 54,7 %. Největší částí tohoto odvětví zůstávají nadále dopravní služby a logistika pro regionální obchod (prosté velkoobchodní a maloobchodní služby). Přístav v Cotonou, který ze své kapacity zásobuje sousední Nigérii, Niger a Burkinu Faso, je pro ekonomiku Beninu a vládní příjmy zcela klíčový. Plán modernizace a rozšíření kapacity tohoto přístavu realizuje francouzská firma Bolloré, která investuje 247 mil. USD. V lednu 2009 byla v Niamey podepsána mezivládní dohoda, na jejímž základě má Niger do přístavu volný přístup a Cotonou si tak upevňuje pozici hlavního zásobovacího přístavu pro tento vnitrozemský stát). Turistika je v porovnání s okolními státy rozvinutější a stává se důležitým odvětvím služeb. Základní podmínka pro rozvoj turistiky – osobní

bezpečnost a infrastruktura - jsou v Beninu na vyšší úrovni, než v okolních státech. Zemi ročně navštíví cca 200 000 zahraničních turistů, tento počet se bude zvyšovat. V Beninu se nacházejí turisticky velmi zajímavé historické památky (stará pobřežní města, Abomey) i národní parky (na severu země). Podobně jako v ostatních afrických zemích se prudce rozvíjí telekomunikace – v zemi operuje 5 poskytovatelů mobilních sítí, počet mobilních telefonů se odhaduje na 8,4 mil.

Infrastruktura

Je nejslabším článkem ekonomiky Beninu, nicméně v rámci regionu patří k těm rozvinutějším. Dopravní komunikace jsou až na výjimky (např. silnice z Cotonou do Abomey) poměrně ve slušném stavu a relativně dobře udržovány.

Výroba elektrické energie

V současné době je sektor ve velmi špatném stavu, vystavěné vodní elektrárny většinou nefungují. Dodávky elektrické energie ze státní sítě jsou často přerušovány, přístup k elektřině má pouhých 25 % domácností (na venkově pouze 2 %). Časté výpadky elektřiny vyvolávají nespokojenost obyvatelstva a odrazují investory. Vláda by chtěla privatizovat státní energetickou společnost (SBEE), proti tomu se ale postavily silné odbory. Spotřeba (dovoz) elektrické energie roste cca o 9 % ročně. Benin není ve výrobě elektřiny soběstačný, zhruba 930 mil. kWh ročně dováží z Ghany a Nigérie. V Beninu se vyrobí cca 142 mil. kWh elektřiny v tepelných elektrárnách Akpakpa, Porto Novo, Parakou a Natitingou (jejich celková kapacita je 50 MW). Vláda si je vědoma, že dostatek elektrické energie je základním předpokladem rozvoje země. Plánuje proto opravy instalovaných hydroelektráren (měly by zvýšit dostupnou kapacitu o 22 MW). Plynová elektrárna Maria Gléta (plánovaný výkon 80 MW) byla dokončena v roce 2012. Její dostavba (stavěla ji firma Combustion Associates Inc. z USA) se oproti plánu prodloužila o 4 roky, elektrárna se i poté potýká s vážnými problémy. Byly instalovány pouze 4 turbíny z osmi, původně plánovaný plyn musel být nahrazen z důvodu nedodávek z West African Gas Pipeline ropou. Elektrárna je za současné situace neekonomická a je odstavena. Plánuje se výstavba vodních elektráren v Adjarala, Dyodyonga a soustavy na řece Quémé o celkové kapacitě 450 MW, projekt bude financovat částkou 300 mil. USD turecká Exim Bank. Vláda hodlá podporovat i výstavbu malých vodních elektráren a elektráren na obnovitelné zdroje. Kapacita výroby elektřiny se mezi roky 2016 a 2019 zvýšila o 67%. Elektřina představuje přibližně 0,8% HDP a země je nadále velmi závislá na Nigérii a Ghaně, které poskytují přibližně 90% její nabídky. Nouzový plán pro elektřinu (27 milionů USD) podporuje energetickou strategii země s cílem zvýšit kapacitu z 354 MW v roce 2019 na 1 400 MW do roku 2035.

Telekomunikace

Úroveň telefonizace (pevné linky) je v Beninu stále velmi nízká. V roce 2012 bylo v provozu pouze 157 000 pevných telefonních linek. Aby zlepšila situaci, vláda se znovu (potřetí) pokusí privatizovat státní společnost Benin Telecoms. Na druhé straně se prudce rozvíjí mobilní sítě, v zemi je pět operátorů a cca 8,4 mil. uživatelů mobilních telefonů. Vedle státní Office de Radiodiffusion et de Television du Benin existují v zemi tři privátní televize a celá řada soukromých rádiových stanic. V roce 2018 bylo v zemi 491 internetových providerů a 250 tis. internetových uživatelů. Pro rok 2020 bude vláda prezidenta Talona upřednostňovat zrychlení provádění probíhajících projektů, zaměřené zejména na vytvoření široké sítě optických vláken v zemi a dostupnost vysokých a vysokorychlostní internet.

Dopravní síť

Páteř beninské dopravní sítě tvoří silnice, kterých je celkem asi 16 000 km, z nich 1400 km asfaltových. V úseku mezi Cotonou a Porto Novo také existuje již prvních 15 km dálnice. Nezpevněných silnic je 14 600 km. V srpnu 2011 přislíbila Čína 184 mil. USD na výstavbu 140 km dálnice z Akassato do Bohicon pod podmínkou, že ji budou stavět čínské firmy. Rekonstrukce byla zahájena v roce 2014, technický dozor vykonávala EU. V roce 2019 byla zahájena rekonstrukce silnic v hlavním městě Cotonou a jeho spojení s periferií. Pro rok 2020 bude vláda prezidenta Talona upřednostňovat zrychlení provádění probíhajících projektů, zejména podniknout kroky k modernizaci silniční sítě a životního prostředí. V zemi je v provozu celkem 438 km jednokolejné úzkorozchodné železnice (rozchod 1000 mm). Železnice spojuje zejména města Porto Novo a Cotonou s metropolí severní části země – Parakou. Prodloužení železnice do hlavního města Nigeru Niamey (cca 600 km) by měla realizovat francouzská firma Bolloré. Náklady se odhadují na 1,6 mld. USD. Plánovaný termín dokončení (rok 2015) je ale příliš optimistický, dohoda o financování nebyla dosud podepsána. V

Beninu je 5 letišť, 1 z toho mezinárodní – (Cotonou).

Již dlouho se hovoří o výstavbě nového letiště Glo Djigbe, zatím tento projekt zůstává nerealizován. Vodní cesty jsou nevýznamné, řeky jsou využívány pouze k místní přepravě na krátké vzdálenosti, splavných v dešťové sezóně je asi 150 km na řece Niger.

Přijímaná rozvojová pomoc

Benin, který patří do skupiny nejméně rozvinutých zemí s nízkým příjmem, zůstává příjemcem zahraniční rozvojové pomoci, která podle OECD v roce 2015 dosáhla 430 mil. USD. Klíčovými donory jsou EU, USA, Africká rozvojová banka, agentury OSN, WB, IMF, Francie, Nizozemí, Německo, Belgie, Dánsko, Švýcarsko, Japonsko. Pomoc je poskytována na jednotlivé sektoriální politiky nebo přímo do státního rozpočtu. ČLR poskytuje nízkou úročené půjčky na výstavbu infrastruktury (realizují ji ovšem výhradně čínské firmy).

Světová banka podporuje v rámci Poverty Reduction Strategy Paper III (2011–2015) v Beninu řadu projektů zaměřených na konsolidaci ekonomických reforem, lidský rozvoj (zejména vzdělání žen), zlepšení infrastruktury, energetiku, rozvoj venkova a ochranu životního prostředí. EU je spolu s USA jedním z největších donorů ZRP. 10. EDF alokoval 334 mil. Euro (obálka A) a 6,2 mil. Euro (obálka B) v letech 2008–2013. Zaměřil se na zlepšení ekonomického prostředí, údržbu a výstavbu infrastruktury (silnic) a přímou rozpočtovou pomoc. V rámci 11. EDF (2014–2020) by měl Benin obdržet pomoc ve výši 372 mil. Euro.

Pro rok 2020 bude vláda prezidenta Talona upřednostňovat pokračující provoz vývojových pólů, zrychlení provádění probíhajících projektů, zaměřené zejména na vytvoření široké sítě optických vláken v zemi a dostupnost vysokých a vysokorychlostní internet. Kromě toho má Benin v úmyslu posílit svůj cestovní ruch, vybudovat infrastrukturu na podporu kultury a podniknout kroky k modernizaci silniční sítě a životního prostředí. Pokud jde o řízení veřejných financí v období 2020 až 2022, vláda se zaměří na modernizaci struktur, zjednodušení, automatizaci a dematerializaci postupů, jakož i posílení lidských zdrojů. Cílem je posílit boj proti daňovým podvodům a daňovým únikům.

Podkapitoly:

- 1.1. **Oficiální název státu, složení vlády**
- 1.2. **Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení (vč. národnosti, náboženských skupin)**
- 1.3. **Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.**
- 1.4. **Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let**
- 1.5. **Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba**
- 1.6. **Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)**
- 1.7. **Daňový systém**

1.1 Oficiální název státu, složení vlády

- République du Bénin (od roku 1990).
- Česky: Beninská republika.

V čele vlády stojí prezident. Vláda je jmenována prezidentem a je zodpovědná pouze jemu. Prezident je volen v přímých volbách na pět let, maximálně na dvě volební období. Dne 6. 3. 2016 po druhém pětiletém funkčním období vlády prezidenta Thomas Boni Yayi byl do funkce prezidenta zvolen obchodník Patrice Talon. Poslední parlamentní volby proběhly v květnu 2019.

Složení vlády (k dubnu 2020):

Ministři:

Ministre d'État chargé du Plan et du Développement : Mr. Abdoulaye BIO TCHANÉ
Ministre de la Justice et de la Législation: Mr. Sévérin QUENUM
Ministre des Affaires Étrangères et de la Coopération: Mr. Aurélien AGBÉNONCI
Ministre de l'Économie et des Finances: Mr. Romuald WADAGNI
Ministre de l'Intérieur et de la Sécurité Publique: Mr. Sacca LAFIA
Ministre du Cadre de Vie et du Développement Durable: Mr. José Didier TONATO
Ministre de l'Agriculture, de l'Élevage et de la Pêche: Mr. Gaston DOSSOUHOU
Ministre de la Décentralisation et de la Gouvernance Locale: Mr. Alassane SE?DOU
Ministre du Travail et de la Fonction Publique: Mrs. Adidjatou MATHYS
Ministre des Affaires Sociales et de la Micro-Finance: Mrs. Véronique TOGNIFODÉ MEWANOU
Ministre de l'Enseignement Supérieur et de la Recherche Scientifique: Mrs. Éléonore YAYI LADEKAN
Ministre des Enseignements Secondaires, Technique et de la Formation Professionnelle: Mr. Mahougnon KAKPO
Ministre des Enseignements Maternel et Primaire: Mr. Karimou SALIMANE
Ministre du Tourisme, de la Culture et des Arts: Mr. Babalola Jean-Michel Hervé ABIMBOLA
Ministre du Numérique et de la Digitalisation: Mrs. Aurelie A. SOULE ZOUMAROU
Ministre des Infrastructures et des Transports : Mr. Hervé Yves HEHOMEY
Ministre de l'Industrie et du Commerce : Mrs. Shadiya Alimatou ASSOUMAN
Ministre de l'Énergie: Mr. Dona Jean-Claude HOUSSOU
Ministre de l'Eau et des Mines : Mr. Samou Se?dou ADAMBI
Ministre des Petites et Moyennes Entreprises et de la Promotion de l'Emploi: Mr. Modeste KEREKOU
Ministre des Sports: Mr. Oswald HOMEKY
Ministre de la Communication et de la Poste: Mr. Alain Sourou OROUNLA
Ministre de la Défense Nationale : Mr. Fortunet Alain NOUATIN

1.2 Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení (vč. národnosti, náboženských skupin)

- Počet obyvatel: 10,6 milionů
- Hustota osídlení: 94,1 obyv/km²
- Průměrný roční přírůstek obyvatelstva: 2,81 %

Věková struktura:

- 0-14 let: 43,8 %
- 15-64 let: 53,4 %
- nad 65 let: 2,8 %

V zemi žije 42 etnických skupin obyvatel. Hlavními jsou Fon (39 %), Adja (15,2 %), Yoruba (12,3%), Bariba (9,2 %) a Peulh (7 %). Etnická skupina Bariba pochází zejména ze severních oblastí Nigérie. Dalšími etniky jsou Ottamari, Mina, Dendi, Somba, Mahi, Aizo, Watchi, Goun a také brazilští Kreolové, potomci dřívějších obchodníků s otroky. Trvale zde žije několik tisíc Francouzů, značnou ekonomickou sílu mají Libanonci. V Beninu se dlouhodobě zdržuje (často nelegálně) velké množství Nigerijců.

Křesťanství vyznává 42,8 % obyvatel, islám cca 24,4 %. Náboženství Vodun vyznává 17,3 % obyvatel, ostatní animistická náboženství 15,5 %.

1.3 Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.

	2015	2016	2017	2018	2019
HDP mld USA	23,24	24,31	9,2	10,1	14,3
růst reál HDP (%)	5,0	4,6	5,8	6,0	6,7
počet obyv. (mil.)	10,9	11,1	11,2	11,5	12
HDP/obyvatele	2 100	2 200	na	na	2 426
Inflace %	0,3	1,0	0,1	0,8	0,1

Zdroj: EIU

Poslední rok příznivý pro beninskou ekonomiku byl rok 2014. Dobrá úroda bavlny i rostoucí příjmy z přístavu v Cotonou umožnily urychlit růst HDP na 5,1 %. Nicméně krize ceny ropy od roku 2015 a silná závislost v této oblasti na sousední Nigérii ovlivnily i klesání růstu HDP v roce 2015 a 2016. Státní rozpočet, formálně vyrovnaný, je ve skutečnosti dlouhodobě deficitní a výjimkou nebyl ani rok 2016. Po nárůstu ekonomiky na 5% v roce 2015, MMF očekával nárůst na 4,6% v roce 2016 a předpokládá navýšení na 5,4% v roce 2017 v důsledku podpory sektoru zemědělství a investic do infrastruktury. Hlavní směry ekonomické politiky v 2017 budou vycházet ze 17 Cílů udržitelného rozvoje (17 Objectifs de développement durable) definovaných OSN v horizontu roku 2030: potlačení chudoby, zajištění dostupnosti energetických zdrojů, podpora industrializace a další. Řízená urbanizace bude ústředním tématem rozvojových plánů, neboť v důsledku nárůstu populace se v posledních letech jako stěžejní jeví problémy mobility obyvatelstva za prací, jeho ubytování a znečištění ovzduší. Deficit rozpočtu v současné době dosahuje 4,9 % HDP a je z větší části financován nízkouročenými půjčkami a dary donorů. V květnu 2014 dokončil MMF šesté hodnocení v rámci programu „Extended Credit Facility“. Navzdory nedostatkům ve fiskální politice země (vláda se snažila stimulovat růst ekonomiky vyššími kapitálovými výdaji, což vedlo k neplánovaným vyšším zahraničním půjčkám) vyzněla recenze pozitivně. MMF nicméně upozornil na potřebu rychlých ekonomických reforem zaměřených na diverzifikaci příjmů, zlepšení výběru daní a cel, snížení výdajů na platy státních zaměstnanců, odbourávání subvencí a efektivnější řízení státních podniků. To znamená uvolnění dalších finančních prostředků (Benin v rámci tohoto programu dosud dostal 114,5 mil. USD). V únoru 2017 se MMF a Benin dohodli, že Benin obdrží 150 mil. USD od MMF na tříletý hospodářský program, jehož cílem bude posílit rozvoj této země. Program si klade za cíl zlepšit životní podmínky obyvatel, udržení stabilního makroekonomického prostředí a zachovat udržitelnost veřejného dluhu. Bude se také snažit provést strukturální reformy zaměřené na zlepšení správy příjmů, posílení veřejné finanční řízení a řízení dluhu, a podporovat rozvoj soukromého sektoru.

V prosinci 2016 prezident Patrice Talon představil pětiletý ekonomický plán ve výši 15 miliard dolarů, který by urychlil hospodářský vývoj v západní africké zemi v období 2016-2021.

Růst reálného HDP v roce 2019 dosáhl na 6,5%, což představuje mírný pokles (0,1%) ve srovnání s rokem 2018. Přestože země vykazovala dobrou výkonnost v zemědělství, zejména v odvětví bavlny (růst o 5,6%); průmyslový sektor (6,7%), poháněný hlavně zpracováním bavlny (18%) a sektorem stavebních prací a veřejných prací (8,5%), energetiky (8%) (v důsledku spuštění elektrárny Maria Gléta o výkonu 120 MW), rozhodně nezůstával pozadu. Rozvíjel se zdárně i sektor služeb v důsledku nárůstu investic v dopravě a telekomunikacích banky a ostatní finanční instituce i potravinářský a hotelový průmysl. Nicméně radikální uzavření hranic s Nigérií (srpen 2019), resp. rozhodnutí nigerijského prezidenta

Buhariho uzavřít hranice s cílem zamezit pašování rýže, benzínu a dalších komodit, se negativně podepsalo na vzájemné obchodní výměně a zejména ztrátě hlavního odbytiště a příjmů z dováženého zboží do Nigérie přes beninský přístav v Cotonou. Přesto prognózy nepředpokládají dramatický pokles rozvoje ekonomiky, predikují dokonce růst HDP v roce 2020 na 7,6%.

Za tímto pozitivním trendem jsou reformy prezidenta Talona, který jako bývalý obchodník s bavlnou a správný radikální politik, ví, jak docílit naplnění svých politických slibů. Program vládní akce (Programme d'actions du gouvernement), který spustil v roce 2016, vyžaduje od vlády jeho striktní plnění. Prioritní reformy, jako pozemková reforma, regulace malých a středních podniků, zavádění EET, správa silniční infrastruktury a vytvoření Úřadu pro výzkum a inovace, jsou jedny z řady ambiciózních plánů na zlepšení fungování státní správy, kterým se kvůli již 3-letému zpoždění nyní výkonná a legislativní moc intenzivně věnuje. Součástí Programu bylo i rozšíření letiště a přístavu v Cotonou, práce, na nichž započaly teprve koncem 2019. Uzavření hranic ze strany Nigérie bude rovněž vyžadovat přijetí opatření, které umožní diverzifikovat místní ekonomiku a učinit ji méně závislou na obchodu s Nigérií.

V rámci Strategického plánu rozvoje zemědělského sektoru na období 2017–2025 a Národního plánu pro zemědělské investice, potraviny a výživu na období 2017–21 bylo v roce 2017 vytvořeno sedm pilířů rozvoje zemědělství. Realizace strategie na podporu několika subsektorů - kukuřice, rýže, bavlna, kešu, kasava a ananas - probíhá.

Zlepšily se postupy pro zakládání podniků. Reformy sektoru elektřiny, které byly zahájeny v roce 2016, by měly zlepšit správu její distribuce a do roku 2021 dvojnásobně navýšit instalovanou kapacitu na 500 MW. Pokud jde o vzdělávací reformy, hrubé ratio zápisu do škol bylo v roce 2015 odhadováno na 124,82% a provádění Národní politiky vzdělávání 2018–21 by mělo tuto oblast zlepšit. V boji proti HIV/AIDS je viditelný pokrok, přičemž procento výskytu v populaci se odhaduje na 1%.

Hospodářský růst Beninu zůstává silný (6,5 % v roce 2019), částečně díky nárůstu veřejných investic z 21% HDP v roce 2016 na 29,6% v roce 2019. Na straně nabídky je růst způsoben výkonem zemědělského sektoru vedeného bavlnou, jejíž produkce vzrostla z 269 222 tun v roce 2016 na 726 831 v roce 2019; vitalitou stavebního průmyslu a dynamika přístavu Cotonou. Inflace zůstala nízká, odhadovaná na -0,1% v roce 2019 a pod 3% prahem určeným WAEMU. CFA frank, navázaný na euro, v letech 2017–2019 vůči dolaru posiloval. Otázkou zůstává, jaký dopad bude mít na vývoj ekonomiky pandemie COVID-19.

1.4 Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let

	2015	2016	2017	2018	2019
příjmy	1762	1 500	1 372	1 075	1 205
výdaje	1895	1 939	2 261	1 311	1 395
saldo	-133	-439	-889	-236	-190

Údaje v mld. USD

Cílem státních rozpočtů od roku 2017 je zprovoznění pracovního plánu vlády na období 2016–2021. Cílem plánu je zahájit

udržitelný hospodářský a sociální rozvoj v Beninu, zejména zavedením nákladově efektivních investičních programů a projektů společenského významu s cílem zajistit „blaho budoucího Beninu“.

Zákon o financích z roku 2019 upřednostňoval růstová odvětví, o nichž bylo zjištěno, že mají dopad na rozvoj Beninu, mezi něž patří energetika, digitální hospodářství, cestovní ruch, zemědělství, zdravotnictví atd. V číslech je zákon o správě rozpočtu na rok 2019 vyvážen ve zdrojích a výdajích na částku 1 877 543 miliard FCfa. Podrobně jsou běžné náklady odhadovány na 824,489 miliard Fcfa; kapitálové výdaje: 439,8 bilionu CFAF; Hotovostní náklady: 504,502 miliardy Fcfa; FNRB: 85,450 miliard Ffa; CST: 23,302 miliard Fcfa. Takto otevřené úvěry musí být spotřebovány s účinností, průhledností a odpovědností Dc.

Rozpočet na rok 2020 vy výši 1986,9 mil CFA (3 mil EUR) je vyšší než rozpočet schválený pro rok 2019 – 1877 mil CFA (2,86 mil EUR) a dokládá tak pozitivní víru v ekonomický růst. Rozpočtový schodek se v roce 2019 stabilizoval na 2,6 % HDP a předpokládá se jeho pokles na 1,9% v roce 2020. Veřejný dluh by měl pokračovat v klesání z 53,3 % HDP, jehož dosáhl v 2019, na 48,9% v roce 2020. Míra inflace v roce 2019 klesla a dosáhla -0,3 %.

Očekávalo se, že pro rok 2020 bude rozpočtový schodek 1,8% HDP, o 0,4% méně než v roce 2019. Podle úřadů by se výdaje na sociální zabezpečení odhadované v roce 2019 na 776 milionů USD měly dále zvýšit. Podle Rady ministrů je rozpočet výsledkem participativního přístupu a věnuje zvýšené zdroje na sociálně citlivé oblasti. Benin očekává, že růst HDP dosáhne v roce 2020 7,6%.

Pro rok 2020 bude vláda prezidenta Talona upřednostňovat pokračující provoz vývojových pólů (development poles), zrychlení provádění probíhajících projektů, zaměřené zejména na vytvoření široké sítě optických vláken v zemi a dostupnost vysokých a vysokorychlostní internet. Kromě toho má Benin v úmyslu posílit svůj cestovní ruch, vybudovat infrastrukturu na podporu kultury a podniknout kroky k modernizaci silniční sítě a životního prostředí. Pokud jde o řízení veřejných financí v období 2020 až 2022, vláda se zaměří na modernizaci struktur, zjednodušení, automatizaci a dematerializaci postupů, jakož i posílení lidských zdrojů. Cílem je posílit boj proti daňovým podvodům a daňovým únikům.

1.5 Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba

	2015	2016	2017	2018	2019
běžný účet mil. USD	-893	-892	-1056	-923	-877
kapitálový účet	na	na	na	na	na
finanční účet	na	na	na	na	na
devizové rezervy mld. USD	0,731	0,645	0,787	1,016	na
zahr. dluh mld. USD	2,1	2,3	2,8	3,1	na
veřejný dluh %	37,4	40,2	56,4	na	na

HDP					
-----	--	--	--	--	--

zdroj: EIU, CIA

V roce 2000 byl Světovou bankou a MMF přiznán Beninu statut tzv. Vysoce zadlužené chudé země (HIPC - Highly Indebted Poor Country). Na základě tohoto statutu byla v roce 2006 země částečně oddlužena (dluhy odpustila WB, IMF, ADB i Pařížský klub). Program restrukturalizace a odpouštění částí dluhu snížil závazky Beninu vůči zahraničním věřitelům a umožnil uvolnit finanční prostředky na rekonstrukci infrastruktury, zdravotní péči, základní vzdělání a další kritické sociální služby.

Měl rovněž přímý vliv na státní rozpočet, snížila se dluhová služba. Podmínky odpouštění částí dluhu zahrnují realizaci programů zaměřených na diverzifikaci hospodářství, privatizaci a posilování ekonomiky země a snižování chudoby (nový Poverty Reduction Strategy Paper III, přijat v říjnu roku 2011). Vzhledem k relativnímu nízkému zadlužení (30 % HDP), dodržování základních principů demokracie a aplikaci strategií snižování chudoby jsou zahraniční věřitelé ochotni Beninu vycházet vstříc i nadále, vláda indikovala, že by mohla požádat o komerční půjčky na výstavbu infrastruktury.

1.6 Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)

Centrální bankou odpovědnou za monetární politiku je Západoafrická centrální banka (Banque Centrale des États de l'Afrique de l'Ouest – BCEAO), jejíž ústředí sídlí v senegalském Dakaru a poskytuje služby všem sedmi členům sdružení UEMOA (Union Monétaire Ouest Africaine). Ta dozírá na činnost komerčních bank v zemích společenství, emituje oběživo a dozírá na likviditu uvnitř západoafrické měnové zóny přes rediskontní sazby a kontrolu členských peněžních trhů. Ve své monetární politice v zásadě kopíruje rozhodnutí Evropské centrální banky. CFA frank je pevně vázán na Euro, směnný kurs je 655,96 FCFA/1Euro.

Bankovní sektor prodělává rychlý rozvoj. V zemi působí níže uvedené, které mají dostatečnou síť poboček i ve vnitrozemí.

- Bank of Africa (BOA)
- Ecobank Benin
- Orabank
- Banque Internationale du Bénin (BIBE)
- Banque de l'Habitat du Bénin
- CCEI Bank Benin
- Diamond Bank (nigerijská)
- Societé Générale du Bénin
- Banque Atlantique du Benin
- United Bank for Africa (dříve Continental Bank Benin),
- BGFIBank-Benin (Francouzsko-gabonská)

Kromě výše uvedených bank působí v zemi i spořitelní skupina (CLCAM), sdružená do federace FECECAM Benin, která spravuje úspory občanů a poskytuje soukromé půjčky.

Banky nabízejí běžnou paletu bankovních produktů (akreditivy, komerční úvěry, různé směny apod.). Úvěry pro středně a dlouhodobé dobré investice soukromých subjektů jsou ale stále ještě těžce dostupné. Většina výše uvedených bank rovněž vydává mezinárodní platební karty, jejich používání je zejména ve vnitrozemí ještě omezené. Finanční operace mimo zónu

UEMOA v devizách mohou být provedeny na základě doložení kompletní dokumentace a podléhají kontrole. Zahraniční investice, půjčky je třeba deklarovat ministerstvu financí.

1.7 Daňový systém

Dostupné zahraniční zdroje uvádějí, že daňový a regulační systém má daleko k dokonalosti (jedním z hlavních cílů vlády je zlepšit systém výběru daní), ale nediskriminuje zahraniční subjekty. Zahraniční společnost se musí registrovat u daňového úřadu. Daňové povinnosti podléhají společnosti v Beninu registrované i pobočky nerezidentních společností. Daň se platí ze zisku vytvořeného v Beninu a dividend, které těmto společnostem plynou ze zahraničí. Daňoví tuzemci – fyzické osoby (a to i cizinci) by měli platit v Beninu daň z celosvětového příjmu.

Beninský daňový systém tvoří následující základní přímé a nepřímé daně a sociální pojištění zaměstnanců (zdroj: Deloitte, 2014):

- 1) Daň z příjmu fyzických osob (příjmy z výrobní či obchodní činnosti, nekomerční příjmy, zaměstnanecké příjmy, příjmy z investic a příjmy z majetku): progresivní v rozmezí 20 % (roční příjem vyšší než 200 000 FCFA) – 45 % (nad 5,5 mil FCFA). Zaměstnanecké příjmy se daní progresivně v závislosti na příjmu v rozmezí 10 % (příjem nad 50001 CFA/měsíc) – 35 % (nad 530 000 FCFA)
- 2) Daň ze zisku společností (zisky z průmyslové nebo obchodní činnosti, nekomerční zisky, příjmy z investic a příjmy z pronájmu): 25 % u průmyslových podniků, 30 % ostatní, 35–45 % těžební a ropné společnosti. Zákon o daních z roku 2007 uvádí korporátní daň ve výši 35 % pro těžební společnosti, 38 % pro ostatní, 55 % pro ropné společnosti.
- 3) Daň z přidané hodnoty: 18 %, tato daň se nevztahuje na zboží určené na vývoz, některé dovážené zboží (farmaceutické výrobky, knihy a vzdělávací materiál, umělá hnojiva, produkty místní zemědělské a veterinární medicíny, hospodářské strojní zařízení a přepravní prostředky pro veřejnou dopravu, vybavení továrních hal, traktory, pluhů, nástroje a nářadí zakoupené pro zemědělské účely, počítače a počítačové programy), dále na lékařské, bankovní služby a kulturní představení (výjimky každoročně stanovuje nový zákon o rozpočtu (Loi de Finances). VAT se při dovozech hradí přímo na celnici, je v tomto případě odpočitatelná z maloobchodní ceny,
- 4) Sociální pojištění (Social Insurance) – 15,4 % ze mzdy odvádí podnik, 3,6 % zaměstnanec,
- 5) Zdravotní pojištění – 1–4 % ze mzdy,

Podniky jsou povinny odvádět další platby a daně, jako např. daň ze mzdy (payroll tax – 4%), daň z nemovitosti (6 %), srážkovou daň (withholding tax: 10–15%), daň z převodu (8 % v případě převodu movitého majetku) atd. Kapitálové zisky jsou zahrnovány do zisku společností. Tato daňová povinnost se nevztahuje na kapitálový zisk náboženských, charitativních a vzdělávacích institucí, společností přátelství, družstevních společností, odborových organizací, specializovaných výborů místních vlád a diplomatických misí.

Daňové výhody mohou získat následující podnikatelské subjekty:

- Společnosti, působící v zónách volného obchodu, resp. volných exportních zónách. Daňové a celní prázdny zde mohou trvat až 15 let za předpokladu, že společnost 65 % vyráběné produkce exportuje,
- Tzv. pionýrské společnosti (Pioneer Companies) – status pionýra je udělován a kontrolován Národní komisí pro podporu investic (Direction de la Promotion des Investissements – DPI).
- Firmy, které v zemi investují (zákon o investicích rozlišuje zvýhodněný režim A, B, C, D a E v závislosti na výši investic a počtu nově vytvořených míst), zvyšují zaměstnanost, investují v oblastech s vysokou chudobou nebo do prioritních odvětví mohou získat různé daňové výhody (5–15 let, v závislosti na investovaných prostředcích), mohou bezcelně dovážet po určitou dobu zařízení (obvykle jsou to 3 roky), případně si mohou vyjednat přesně definovaný daňový a celní režim či další úlevy.

Podrobné informace viz: IZF, Code des investissements, Legislation Benin

2. Zahraniční obchod a investice

Podkapitoly:

- 2.1. Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo
- 2.2. Teritoriální struktura – postavení v (k) EU
- 2.3. Komoditní struktura
- 2.4. Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)
- 2.5. Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)
- 2.6. Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

2.1 Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo

	2015	2016	2017	2018	2019
vývoz	1 841	1 713	2 078	2 427	3321
dovoz	2 727	2 591	2 878	3 233	3843
saldo	-886	-878	-800	-806	-639

Údaje v mil. USD

Zdroj: EIU

2.2 Teritoriální struktura – postavení v (k) EU

Hlavní exportní partneři 2019: Bangladesh (22.9%), Čína (22.4%), India (14.4%), Vietnam (9.2%) a EU27 (6.4%).

Hlavní dovozci 2019: EU27 (20.9%), Indie (15.3%), Thailand (10.6%), Togo (9.6%) a Čína (9.0%).

2.3 Komoditní struktura

V beninském exportu zcela jednoznačně převažuje bavlna a bavlněná příze. Z ostatních komodit stojí za zmínku již jen kešu oříšky, kakaové boby a palmový olej, bambucké máslo, částečně i arašidy a živá exotická zvířata. 43 % z celkového exportu tvoří reexport.

Největšími dovozními položkami jsou potraviny, na druhém místě stroje a strojní zařízení všeho druhu, dále ropné produkty, telekomunikační zařízení a spotřební zboží.

2.4 Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)

V Beninu je funkční zóna volného obchodu v příhraničním městě Sémé (na hranicích s Nigérií).

2.5 Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)

Přímé zahraniční investice do Beninu v roce 2019 byly 208 milionů USD. Největší část svého investičního rozpočtu beninská vláda vynakládá na infrastrukturu, zemědělství, elektřinu, zdravotnictví, vzdělávání a cestovní ruch. Hlavními investory jsou Francie, Nigérie, Brazílie, Pobřeží slonoviny a Senegal. Dalšími hlavními zahraničními investičními zeměmi jsou jiné evropské země a Kanada.

2.6 Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

Benin je země otevřená zahraničním investicím, vláda zahraniční investice podporuje. Vlastnická práva jsou v Beninu chráněna zákonem, který zaručuje ochranu všem subjektům, a tato práva jsou respektována. Zákon o privatizaci z roku 1992 zakazuje znárodnění soukromých investic a podniků v zemi. Od návratu demokracie v roce 1990 je privatizace státních podniků jednou z vládních priorit. Mezi zahraničními a domácími subjekty podle zákona není rozdíl (ve skutečnosti ale úřady a soudy někdy nadřezují domácí straně). Zahraniční i domácí společnosti mohou zakládat a vlastnit firmu, investoři mohou založenou firmu prodat, převést, mohou repatriovat příjmy a zisky. Při privatizaci bývá někdy vyžadován povinný podíl beninského subjektu. Vláda se snaží bojovat proti korupci, v roce 2011 přijala zákon o potírání korupce, podařilo se jí urychlit udělování stavebních povolení, v roce 2013 byl přijat nový zákon o půdě, který zjednodušuje nabývání půdy zahraničními investory.

Přes veškeré snahy vlády hodnotí Světová banka zdejší podnikatelské prostředí velmi kriticky, i když se jeho hodnocení pomalu zlepšuje (151. místo ze 189 hodnocených zemí). Praktickými překážkami jsou dosud stále špatná infrastruktura (zejména elektřina), stále ještě nepříznivé investiční a podnikatelské klima, rigidní pracovní trh, velmi pomalý a komplikovaný soudní systém, který není schopen investora ochránit (např. před neodůvodněnou žalobou), nevynutitelnost smluvních závazků, chaotický výběr daní, stále nadměrná byrokracie a korupce (na celnicích, soudech a při získávání státních zakázek) a nedostatek transparentnosti. 1. ledna 1998 vstoupila v platnost dohoda mezi 15 africkými zeměmi měnové CFA-zóny (a Guineou), nazvaná OHADA (Organisation pour l'Harmonisation du Droit des Affaires en Afrique), která podporuje rozvoj afrického hospodářského společenství, společnou obchodní politiku a investorům dává právní jistotu a kompatibilitu (<http://www.ohada.org/>). Beninský Zákon o investicích, který byl přijat v roce 2000 a modifikován v roce 2008 z OHADA vychází. Tento zákon definuje, za jakých podmínek mohou společnosti získat různé úlevy.

Zákon předpokládá tři režimy: všeobecný, privilegovaný a speciální. Privilegovaný režim se dále dělí na režim A (platí pro SME), B – E (zařazení investora do skupiny záleží na velikosti investice, místu a počtu nově vytvořených míst. Podle tohoto zařazení získávají noví investoři různé celní a daňové úlevy (viz rovněž kapitola 5.5). Speciální režim platí pro investice do vzdělávání, zdravotnictví, obecně a státně prospěšné činnosti. Zvláštní zákon z roku 2003 reguluje investice do svobodných zón. Na dodržování podmínek dohlíží Investiční kontrolní komisi (Commission de Control des Investissements) při Ministerstvu průmyslu a obchodu.

Pro investory neexistují žádné podmínky týkající se nutnosti vytvářet zisk, kupovat přednostně místní zboží, vyvážet určité procento produkce nebo nutnosti investovat do určité oblasti, časové omezení zahraničního podílu nebo povinného transferu technologií. Investice do ropného a dřevařského průmyslu se řídí speciálními zákony. Finanční převody ze zahraničí podléhají registraci Ministerstvem financí.

3. Vztahy země s EU

EU je v Beninu jedním z nejvýznamnějších donorů rozvojové pomoci, je i jedním z nejvýznamnějších obchodních partnerů.

Podkapitoly:

- 3.1. Zastoupení EU v zemi
- 3.2. Obchodní vztahy země s EU
- 3.3. Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

3.1 Zastoupení EU v zemi

Délégation de l'Union Européenne en République du Bénin

Av. Clozel – Bâtiment Administratif 01BP 910 Cotonou

Tel: (229) 21 31 26 17; (229) 21 31 26 84 Fax: (229) 21 31 53 28

E-mail: delegation-benin@eeas.europa.eu

Web: www.eeas.europa.eu/delegations/benin/index_fr.htm

3.2 Obchodní vztahy země s EU

Země EU vyvezly v roce 2018 do Beninu zboží v hodnotě 43 milionů EUR, přičemž dovezly zboží za 659 milionů EUR.

V roce 2019 země EU dovezly z Beninu zboží v hodnotě 531 milionů EUR, vyvezly do Beninu zboží v hodnotě 52 milionů EUR.

- European Commission
- MADB

3.3 Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

EU je spolu s USA jedním z největších donorů ZRP. 10. EDF alokoval 334 mil. Euro (obálka A) a 6,2 mil. Euro (obálka B) v letech 2008–2013. Zaměřil se na zlepšení ekonomického prostředí, údržbu a výstavbu infrastruktury (silnic) a přímou rozpočtovou pomoc.

V rámci 11. EDF (2014–2020) by měl Benin obdržet pomoc ve výši 372 mil. Euro.

- European Commission
- Delegation EU v Beninu

4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR

V rámci podpory rozvoje bilaterální spolupráce v klíčové oblasti, jakou je zemědělství a potravinářství, byly v roce 2015 a 2016 realizovány projekty na podporu ekonomické diplomacie (PROPED) právě v těchto oblastech. Za aktivní pomoci české firmy AMJ Group, která je již v Beninu etablovaná, byly v rámci prezentací představeny výrobky českých potravinářských a zemědělských firem. Akce se setkaly s velkou oblibou a spokojeností.

Podkapitoly:

- 4.1. [Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let](#)
- 4.2. [10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu](#)
- 4.3. [Vzájemná výměna v oblasti služeb](#)
- 4.4. [České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce](#)
- 4.5. [Smluvní základna mezi oběma státy](#)
- 4.6. [Zahraniční rozvojová spolupráce](#)

4.1 Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let

	2015	2016	2017	2018	2019
vývoz	1 767	2 187	2 820	2 096	1889
dovoz	229	23	23	94	173
obrat	1 538	2 164	2 843	2 190	2062
saldo	1 996	2 210	2 797	2 002	1716

Údaje v tis. USD

4.2 10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu

Hlavními vývozními položkami z České republiky do Beninu v roce 2018 byly tkaniny nad 85 % bavlny, procesory, zařízení pro automatické zpracování dat, obnošené oděvy, pneumatiky.

Z Beninu byly do ČR v roce 2018 dovezeny kešu oříšky, další ořechy a ananas.

V roce 2019 byly hlavními vývozními komoditami paměťové jednotky, bavlněné tkaniny, obnošené oděvy. Dovezly se kešu, ananas, části strojů a přístrojů k filtrování, ložiskové pánve.

4.3 Vzájemná výměna v oblasti služeb

ZÚ nezaregistroval žádnou výměnu v oblasti služeb.

4.4 České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech

ekonomické spolupráce

K neaktivnějším českým společnostem na beninském trhu patří nebo v nedávné minulosti patřily firmy VEBA, VARI a GKR Holding. České firmy se snažily o získání zakázek spojených s výstavbou železniční tratě Cotonou – Niamey. Ani další rozsáhlejší projekty (výstavbu plazmové spalovny odpadů v Cotonou a vzorové zemědělské farmy na severu země) se zatím nepodařilo realizovat. Čeští podnikatelé v minulosti nabízeli spolupráci při geologickém průzkumu a mapování země, při využití sluneční energie, zavádění bezdrátové komunikace, dodávkách nákladních vozů, svozu a likvidaci komunálního odpadu či vyhledávání zdrojů pitné vody, výstavby čističek vody, závodů na zpracování dřeva atd. V současnosti se pokouší jedna česká firma získat licenci na těžbu zlata. Firma AMJ Group úspěšně vyváží do Beninu potraviny.

4.5 Smluvní základna mezi oběma státy

Platné jsou následující smlouvy:

- Dohoda o technické a hospodářské spolupráci mezi vládou ČSSR a vládou Beninské lidové republiky (Cotonou dne 14. 3. 1979, nepublikována ve sbírce zákonů)
- Dohoda mezi vládou ČSSR a vládou Beninské lidové republiky o vědecké a technické spolupráci (Cotonou dne 25. 3. 1983, 33/1988 Sb.)

4.6 Zahraniční rozvojová spolupráce

Od roku 2010 nebyl v Beninu realizován žádný projekt.

5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu

Beninský trh je relativně malý a kupní síla většiny obyvatel nízká. Vývozce by se měl orientovat na celou oblast UEMOA/ECOWAS, zejména na Nigérii. Zákazník se orientuje především na cenu, kvalita zboží je až na druhém místě – stále rostoucí dovozy levného čínského zboží představují zásadní konkurenční překážku.

Za prioritní oblasti považuje vláda rozvoj infrastruktury, energetiku, těžbu nerostných surovin, turistiku, zemědělství, zpracování zemědělských surovin a zdravotnictví. Vzhledem k nízké výrobní základně se dováží prakticky vše. Perspektivní položky českého vývozu jsou zemědělské stroje (traktory a minitraktory) a hnojiva, nákladní vozy (i ojeté), osobní automobily, technologie úpravy vod (příprava pitné vody, čističky komunálních vod), léčiva, veterinární prostředky, kvalitní textil, zejména brokát, šicí stroje, nápoje (pivo) a jiné potravinářské výrobky, zařízení na zpracování potravin, některé druhy stavebních materiálů, stavební stroje, skleněné výrobky, křišťál, učební pomůcky pro školy a učiliště.

Nejperspektivnějšími odvětvími pro zahraniční investice jsou: zpracování kůže, výroba papíru, výroba a zpracování skla, těžba minerálů, těžba a výroba stavebních materiálů, provozovny zemědělského průmyslu (zpracování produktů), výroba textilu, produkce palmového oleje, hotelový průmysl a turistika, minipivovary, výroba potravinářské mouky a těstovin, pekárny a provozy pro zpracování zemědělské produkce, malé cukrovary, zpracování kovových a komunálních odpadů, úprava pitné vody, montáž zemědělské techniky a dopravní techniky atd.

Vláda již delší dobu hovoří (zatím bez výsledku, rovněž díky velké rezistenci ze strany zaměstnanců a odborů) o privatizaci zbývajících pět velkých státních podniků SBEE (výroba a rozvod elektřiny), SONEB (voda), SOBEMAP (nakládka a vykládka nákladu v přístavu v Cotonou), Benin Telecoms S.A., and La Poste du Benin S.A.

Podkapitoly:

- 5.1. [Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty](#)
- 5.2. [Kalendář akcí](#)

5.1 Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty

Aktuální sektorové příležitosti pro Benin. Další oborové příležitosti pro všechny země naleznete v Mapě oborových příležitostí na portálu BusinessInfo.cz (www.businessinfo.cz/ mop).

5.2 Kalendář akcí

V Beninu se žádné významné mezinárodní veletrhy nekonají, v Cotonou probíhají národní výstavní akce (nábytek, zemědělství atd.). Další informace o veletrzích.

6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Beninský trh je relativně malý a kupní síla většiny obyvatel nízká. Vývozce by se měl orientovat na celou oblast UEMOA/ECOWAS. Zákazník se orientuje především na cenu, kvalita zboží je až na druhém místě – stále rostoucí dovozy levného čínského zboží představují zásadní konkurenční překážku.

Podkapitoly:

- 6.1. [Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej](#)
- 6.2. [Dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu](#)
- 6.3. [Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku](#)
- 6.4. [Požadavky na propagaci, marketing, reklamu \(využití HSP\), významné veletrhy a výstavy v teritoriu](#)
- 6.5. [Problematika ochrany duševního vlastnictví](#)
- 6.6. [Trh veřejných zakázek](#)
- 6.7. [Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka](#)
- 6.8. [Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk\(y\), státní svátky, pracovní a prodejní doba](#)
- 6.9. [Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria \(oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince\)](#)
- 6.10. [Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR](#)
- 6.11. [Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU](#)

6.1 Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej

Zboží denní potřeby je v Beninu většinou prodáváno v malých obchodech a na trzích, kterých je velké množství. Velkoobchod a distribuci mají v rukou většinou libanonské, indické či čínské společnosti. Libanonské a francouzské obchody a supermarkety existují pouze ve velkých městech. Přímý osobní styk s klientem a cena je základním předpokladem prodejního úspěchu.

Nejlepší strategie vstupu na trh je prostřednictvím místního zástupce, který pracuje buď na bázi provizních smluv „ad hoc“ nebo na dlouhodobém smluvním základě. Nejvhodnější pro dodavatele je samozřejmě nalezení bonitního partnera, který by pracoval na svůj účet a sám nabízené zboží hradil při jeho odběru. Osvědčují se formy obchodních „joint-venture“ mezi domácími beninskými odběrateli a zahraničními dodavateli. Pro jakýkoliv větší případ je zásadní, aby měl místní zástupce dobré kontakty na místní administrativu. Vzhledem k množství podvodů je vždy důkladné prověření partnera (due dilligence).

ČR dosud nemá v Beninu vybudovanou žádnou síť zástupců, kteří by pravidelně ošetřovali místní trh. V případě potravin by takovým zástupcem mohla být česká firma AMJ Group SE, která je registrována rovněž v Beninu. Při vyhledávání partnerů a ověřování firem doporučuje ZÚ Abuja spolupráci s Českobeninskou obchodní komorou, která spolupracuje s obchodní komorou v Cotonou.

6.2 Dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu

Český vývozce (dovozce zboží do Beninu) potřebuje zejména faktury, a to ve čtyřech exemplářích, pokud možno ve francouzštině nebo jiném světovém jazyce, ale s přiloženým francouzským překladem a popisem zboží. Všechny faktury musí obsahovat jména dodavatele a příjemce zboží, název zboží, jednotkovou a celkovou cenu a údaje o množství. Dále se vyžaduje lodní nákladový list (Bill of Lading) nebo letecký nákladový list (Air Waybill), balicí listy (Packing List) a osvědčení o původu zboží (EUR1), doklad o pre-shipping inspekci (pro beninskou vládu provádí a vydává Bureau Veritas, v případě dovozu zvířat či rostlin rovněž veterinární doklad. Dovozce (beninský) musí rovněž předložit kartu dovozce

(Carte d'importateur), kterou vydává úřad Centre des Formalities des Entreprises (CFE). Zboží do hodnoty 3 mil. CFA lze do Beninu dovážet bez předinspekční kontroly. Dovážené zboží musí být pojištěné.

Fyzicky je zboží proclíváno licencovanými celními agenty na objednávku (beninského) dovozce. Od roku 2011 je v přístavu v Cotonou a na hraničním přechodu v Sémé činná společnost Société d'Exploitation du Guichet Unique, kde po předložení všech potřebných výše uvedených dokumentů dovozci vydají tzv. Bordereau de Frais Unique; na základě tohoto dokumentu by měl celní agent zásilku vylít do 24 hodin.

Celní sazby jsou společné pro všechny státy UEMOA (výnos 02/97/C, kterým se zavádí jednotný celní sazebník a klasifikace). Na výrobky se zemí UEMOA a ECOWAS není aplikováno žádné clo. Dovozní cla ze třetích zemí se liší v závislosti na druhu dováženého zboží. Beninský celní sazebník rozlišuje čtyři základní kategorie:

- Zboží základní spotřeby (léky, kondomy, knihy a učebnice) – sazba je 0 %
- Základní výrobky suroviny pro průmyslový sektor – sazba 5 %
- Polotovary (zejména většina dovážených potravinářských výrobků) – celní sazba je 10 %· běžné spotřební zboží (alkoholické nápoje, parfémy, elektronika, ale i mléko, mouka, zmražené ryby, ovoce apod.) – sazba 20 %.

Od 1. 1. 2015 začal platit pro všechny země ECOWASu tzv. jednotný vnější celní režim, který se v případě Beninu neliší od výše uvedených základních sazeb. Na „přání“ Nigérie se zavádí pásme – tzv. zboží ohrožující ekonomický rozvoj, s celní sazbou 35 %.

Dále se platí tzv. Taxe Statistique u zboží určeného na reexport (5 %), Taxe Conjoncturelle à l'Importation (10 %), Taxe Dégressive de Protection (10–20%) a Le Prélèvement Communautaire de Solidarité (1 %). Některé výrobky (tabák, radiové a televizní přijímače, kosmetika, nealkoholické nápoje, pivo, alkoholické nápoje, mouka a potravinářské oleje mají speciální příplatky ve výši 1–8 %.

Podobně jako u daní, vláda v každém zákoně o rozpočtu (Loi de Finances) každoročně stanovuje seznam zboží, jehož dovoz chce podpořit nebo naopak mu bránit. U prvních clo snižít, u druhých zavede speciální cla. V roce 2014 se např. zavedlo nulové clo na počítače a počítačové programy a tiskárny, nové autobusy a minibusy, vybavení a materiál pro stavbu benzínových čerpacích stanic, nové benzínové cisterny, zemědělské stroje a zařízení na zpracování zemědělských surovin, krmiva pro zvířata (i ryby). Firmy, které v zemi investují, zvyšují zaměstnanost, investují v oblastech s vysokou chudobou nebo do prioritních odvětví mohou bezcelně dovážet po určitou dobu (obvykle jsou to tři roky) výrobní zařízení, případně si mohou vyjednat přesně definovaný celní režim či další úlevy.

Neexistují specifické předpisy ohledně označování dováženého zboží, u potravin je doporučena etiketa ve francouzštině s datem výroby a expirace, adresou výrobce, hmotností a složením. Zboží musí rovněž nést nápis „Importé“ nebo musí mít jasný doklad o původu. Před propuštěním do vnitrostátního oběhu jsou potraviny testovány pracovníky Direction de l'Alimentation et de la Nutrition Appliquée, zmražené maso a ryby veterinární hygienickou službou ministerstva zemědělství a léky Direction des Pharmacies ministerstva zdravotnictví. Dovážené zboží by mělo obecně splňovat beninské normy, za jejichž vydávání a užívání je zodpovědný Centre Béninois de Normalisation et de Gestion de la Qualité (CEBENOR) na Ministerstvu průmyslu a obchodu.

Vývozní daň se platí z vývozu ropy, drahých kovů a kamenů a kakaových bobů. Na vývoz zlata a drahokamů musí mít vývozce licenci ministerstva financí.

V Beninu nejsou platná žádná dovozní omezení nebo zákazy, kromě zbraní a vojenského materiálu (ten podléhá při dovozu schvalování z úrovně vrcholných orgánů společenství zemí ECOWAS – sekretariátu v Abuji), drog a zboží ohrožujícího životní prostředí.

6.3 Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku

1. ledna 1998 vstoupila v platnost dohoda mezi 15 africkými zeměmi měnové CFA-zóny (a Guineou), nazvaná OHADA (Organisation pour l'Harmonisation du Droit des Affaires en Afrique), která podporuje rozvoj afrického hospodářského společenství, společnou obchodní politiku a garantuje obchodníkům a investorům právní jistotu a kompatibilitu.

Benin přistoupil k dohodě OHADA a zdejší obchodní právo se až na výjimky neliší od evropského (francouzského). Domácí i tak zahraniční firmy mohou fungovat v tzv. režimu A (jeden vlastník) nebo režimu B mj. jako „Société a Responsabilité Limitée“ (SARL – spol. s r.o.) nebo „Société Anonyme“. Zahraniční investoři mohou vlastnit veškeré podíly ve firmě, platí pouze určité základní odlišné požadavky na výši minimálního kapitálu. Zahraniční společnosti registrované v Beninu mají podle zákona stejná práva jako místní společnosti. Pro jejich registraci platí rovněž stejné předpisy a pravidla. V roce 2010 byla zřízena kancelář „Guichet Unique“, která by měla vyřídit veškeré formality spojené s registrací firmy teoreticky v řádu několika dnů (ve skutečnosti se může získání potřebné dokumentace a založení společnosti protáhnout na měsíce). Doporučujeme zakládat firmu pomocí místního právníka se znalostí jazyka a francouzského obchodního práva. Další informace.

Pravidla pro zřízení kanceláře jsou kodifikována v obchodním zákoníku a prováděcích předpisech, procedura je v zásadě podobná jako v ČR. Společnost se zakládá na ustavující valné hromadě, kde se sejdou zakládající společníci, nebo jejich zástupci (plná moc ověřená českým notářem ve francouzštině popř. s úředním překladem, v případě fyzických osob kopie pasu nebo OP, v případě právnických osob výpis z OR opatřený překladem). Základní jmění se vloží na účet v bance. Společenská smlouva musí mj. obsahovat přesné jméno a sídlo firmy, právní formu, základní kapitál, datum založení, jména všech statutárních zástupců. Podpurné dokumenty je třeba opatřit úředním překladem do francouzštiny. Veškeré dokumenty se pak v Beninu sepisují francouzsky. Společnost se následně registruje v obchodním rejstříku, dále se registruje u Beninské obchodní a průmyslové komory, u daňového úřadu a musí požádat o udělení registračního čísla společnosti u sociálního úřadu; k tomu jsou potřeba 4 kopie společenské smlouvy ověřené notářem, výpis z rejstříku trestů statutárních zástupců, ověřená kopie OP či pasu společníků, u cizinců i povolení k pobytu, doklad o uložení základního jmění v bance (výpis z účtu), 3 fotografie společníků. Založení společnosti musí být publikováno v deníku La Nation. Guichet unique je rovněž místem, kde lze následně vyřídit živnostenskou kartu podnikatele, importéra atd.

Průměrné náklady na založení společnosti A (jeden vlastník) jsou 400 USD, u společností B je to 800 USD. Průměrná doba cca 1 měsíc.

6.4 Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP), významné veletrhy a výstavy v teritoriu

Největší efekt má mediální reklama, zejména pro zboží s rychlým obratem. Využit lze TV reklamu, denní tisk, rádio, časopisy, velkoplošné billboardy, internet nebo i mobilní telefony. Nejlepší strategií prodeje je pak přímý marketing.

V oboru nabídek a prodeje běžných spotřebních a strojírenských komodit leží největší tíha akviziční činnosti na místním zástupci. Nejdůležitější je přitom osobní kontakt s odběrateli nebo institucemi. U dodávek investičních celků mají dosud největší efekt přímé kontakty na státní správní orgány a příslušná ministerstva a vhodný lobbying.

6.5 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Práva musí být registrována v místě a vynucována podle místních zákonů. Majitel ochranné známky by ji měl v Beninu registrovat. Benin přijal zákony vyhlášené African Intellectual Property Office (OAPI se sídlem v Yaoundé), která si klade za

cíl mj. ochranu patentů. Patent požívá ochrany 10 let, je možné ho prodlužovat po 5 letech. Ochranná známka platí 20 let a může být prodlužována po 10 letech. Jako člen OAPI přijal Benin řadu závazků vyplývajících z mezinárodních smluv na ochranu patentů, duševního vlastnictví, včetně Pařížské a Bernské dohody a dohody o zřízení Světovou organizací pro duševní vlastnictví. Jako člen WTO je Benin signatářem dohody TRIPS. Benin je rovněž členskou zemí WIPO (World Intellectual Property Organization).

Navzdory aktivní účasti v těchto mezinárodních konvencích, zákazu dovozu padělků a deklarovanému zájmu beninské vlády o ochranu práv intelektuálního vlastnictví bylo dosud uděláno velmi málo pro zastavení prodeje pirátských hudebních nahrávek, videokazet, počítačového softwaru atd. Země je doslova zaplavena padělků a pirátskými kopiemi prakticky všeho značkového zboží (většinou z Číny). Praktické prosazování zákonů není důsledné, soudní aj. vynuocování práv je pomalé a neefektivní.

6.6 Trh veřejných zakázek

Veřejné zakázky (tzv. tendry) jsou publikovány ve vládním deníku La Nation a na webových stránkách ministerstva financí. Obvykle obsahují povinnou účast beninského subjektu. Ani v Beninu nelze vstoupit do soutěže o větší tendry bez přípravy a průzkumu terénu, znalostí místní konkurence a poměrů. Účast v zakázkových soutěžích vyžaduje dlouhodobé sledování situace s nutným předběžným lobováním na příslušných centrálních úřadech a zajištěním relevantních informací ještě před oficiálním vyhlášením podmínek tendru. To bez stálé přítomnosti na místním trhu není prakticky možné.

6.7 Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka

I v Beninu má dobře sepsaná obchodní smlouva (nejlépe místním právníkem) zásadní důležitost při řešení obchodních sporů. Obchodní spory v Beninu řeší arbitrážní centrum (Le Centre d'Arbitrage, de Médiation et de Conciliation) ustanovené u Průmyslové a obchodní komory, soudní pře pak civilní soudy. S řešením sporů jsou však obvykle spojeny vysoké náklady a vynutitelnost práva je velmi obtížná a zdoluhavá. Proti místnímu subjektu bude cizinec vždy v nevýhodě. Dále je vždy třeba plné znalosti francouzského práva a procedurálních zvyklostí. Zásadně se proto doporučuje řešení sporu dohodou pro zabránění dlouhému a nákladnému dohadování a mimosoudní vyrovnání.

Benin respektuje mezinárodní arbitráž při řešení sporů mezi zahraničními investory a státem – je členem Mezinárodního centra pro řešení investičních sporů (ICSID) a newyorské konvence z roku 1958. Benin je členem WTO, podepsal také konvenci, připravenou organizací OHADA (Organisation pour l'Harmonisation des Droits des Affaires en Afrique), která uvádí do souladu právní normy patnácti členských zemí v oblasti řešení obchodních a investičních sporů a bankrotů. Benin je rovněž členem agentury MIGA (Multilateral Investment Guarantee Agency).

Právní a podnikatelské prostředí v Beninu není přes veškerou snahu vlády jednoduché a cizinec je vždy v nevýhodě. Je žádoucí každou smlouvu připravit s pomocí místního právníka. Pohledávky a finanční plnění jsou díky pomalým a zkorumpovaným soudům (které navíc podléhají místním lobby a politickým tlakům) obtížně vymahatelné. Při komunikaci s úřady a při samotné realizaci obchodních případů je vždy nutno počítat s obrovskou byrokracií a nepružností přístupu úřadů k řešení veškerých problémů. Dalšími problémy jsou výběr daní, nedostatek elektrického proudu, stále ještě nedostatečná infrastruktura. Největší rizika pro investory představují malý trh, špatná infrastruktura (zejména elektřina), rigidní pracovní trh, velmi pomalý a komplikovaný soudní systém, který není schopen investora ochránit (např. před neodůvodněnou žalobou), nevynutitelnost smluvních závazků, chaotický výběr daní, pokračující nadměrná byrokracie a korupce (na celnících, soudech a při získávání státních zakázek) a nedostatek transparentnosti.

Je rovněž třeba mít se na pozoru před podvodnými praktikami (Advance Fee Fraud), kdy jsou ze zahraničního partnera podvodně lákány různé poplatky. Z tohoto důvodu je vždy nutné před navázáním obchodní spolupráce provést důkladné ověření partnera (due dilligence), nejlépe prostřednictvím specializovaných kanceláří nebo přes Beninskou průmyslovou a obchodní komoru.

Princip a hlavní rysy podvodu: Česká firma na internetu vyhledá „výhodný kontrakt“ nebo naopak si místní poptávající vybere zahraničního dodavatele a osloví jej s lukrativní poptávkou (často se jedná o nereálně vysoké hodnoty a o „vládní zakázky“). V rámci úspěšně se rozvíjející obchodní korespondence bývají stanoveny podmínky kontraktu, přičemž podvodník s cílem dodavatele navnadit ochotně přistupuje na 100 % plat předem. Těsně před převodem platby do ČR se ale vyskytnou náhlé překážky v bance – je nutno uhradit příslušné manipulační poplatky v řádu stovek/tisíců EUR a odběratel žádá o jejich poukázání (většinou prostřednictvím Western Union). Odběratel obvykle situaci šikovně graduje a stupňuje časový nátlak. Pokud odběratel žádá o poukázání platby na jméno prostř. např. Western Union, jedná se vždy o podvod. Pokud dodavatel poplatek poukáže, přijde podvodník obvykle s dalšími požadavky a dále stupňuje nátlak. Po určité době se stáhne a je již nedohledatelný (nedošlo k osobnímu kontaktu, korespondence probíhala mailem, změní telefonní čísla a jména). Jinými poplatky poukazovanými předem mohou být poplatky registrační, homologační atd. České subjekty by měl rovněž varovat fakt, že s nimi protějšek komunikuje anglicky nebo že předkládá registrační dokumenty v angličtině.

Obchodní korespondence nezřídka vyústí v požadavek na pozvání do ČR za účelem jednání. Také zde doporučujeme českým podnikům opatrnost, protože víza mohou být zneužita k jiným účelům. Místní podnikatelé často komplikují svou vlastní situaci tím, že na cestu do ČR přibírají „spolupracovníky“ („finančního ředitele“, nutnou „sekretářku“ aj.) – i když jedou skutečně projednávat kontrakt. Další informace o podvodných praktikách viz www.mzv.cz/abuja.

Proto doporučujeme předtím, než navážete obchodní spolupráci s neověřenou beninskou firmou a zašle do Beninu peníze, je třeba si vyžádat následující dokumenty:

- daňové prohlášení firmy a ředitele firmy (taxpayer card of the company and the one of the manager)
- potvrzení o sídle firmy, ověřené místními orgány (certified attestation of location of the company)
- osvědčení o platbě z obchodní činnosti (trading tax certificate)
- osvědčení o registraci firmy v obchodním rejstříku (a document showing the registration of the company to the Register of Commerce)
- osvědčení o statutu společnosti (the status of the company)

Předložená osvědčení by měla být úředně ověřena příslušnými beninskými úřady. Zasláné ověřené dokumenty doporučujeme prověřit prostřednictvím ZÚ Abuja.

6.8 Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk(y), státní svátky, pracovní a prodejní doba

Velmi obvyklým a častým jevem je v Beninu stále všeobecná nedochvilnost. Při jednáních na centrálních úřadech se vyžaduje oblek s kravatou, při obchodních jednáních se toleruje košile s kravatou. Jednáním jazykem je francouzština. Beninci jsou příznivci dlouhých proslovů a sami jsou dobrými řečníky. Vyplatí se vzít v potaz, že páteří společnosti jsou doposud tradiční struktury (i když to nemusí být na povrch patrné) a všechny významnější investice a obchodní případy jsou prosazovány vlivovými skupinami s tradičními strukturami srostlými. Potenciální obchodní partner by měl mít na tuto strukturu vazby.

Úřady jsou funkční, ale rozhodovací procesy jsou velmi zdlouhavé a jsou často stimulovány korupcí či zájmy vlivných

skupin. Drobná pozornost může chování úředníka změnit, současně je však třeba mít na paměti, že korupce je i zde trestná a vláda se proti ní snaží bojovat.

Úřední řečí (a jednacím jazykem) je francouzština, znalost angličtiny je díky blízkosti Nigérie vyšší než ve většině frankofonních zemí Afriky.

Celostátní svátky:

- 1. ledna (Nový rok)
- 10. ledna (Svátek tradičních náboženství)
- 1. května, 1. srpna (Den nezávislosti)
- 15. srpna (Nanebevzetí panny Marie)
- 1. listopadu (Dušičky)
- 25. prosince (Vánoce)
- Velikonoční pondělí
- Nanebevstoupení Páně
- Svatodušní pondělí
- Narození Mohameda, Aid-el-Fitr (konec Ramadánu) • Aid-el-Kebir.

Volné dny: soboty, neděle

Obvyklá otevírací doba obchodů:

- od 9:00 do 13:00 hodin a pak od 16:00 do 19:00 hodin • v sobotu do 12:00 až 13:00 hodin.

Centrální úřady a banky: 8:00–12:30 a 15:00–18:30.

6.9 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria (oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince)

Mezi Českou republikou a Beninem platí oboustranný vízový režim. Velvyslanectví ČR s diplomatickou a konzulární působností pro Benin sídlí v nigerijské Abuji.

Velvyslanectví Beninské republiky pokrývající ČR se nachází v Berlíně, Englerallee 23, tel.: 004930-2363 1470.

O vízum je rovněž možné požádat na honorárním konzulátu Beninské republiky v Praze, Ke Kaménce 364/17, 163 00 Praha 6 – Řepy, tel.: 235 312 218.

Honorárním konzulem je pan Toussaint Hubert SINZOGAN (e-mail: ben.con@seznam.cz).

Velvyslanectví ČR v Abuji doporučuje, aby byl cestující do Beninské republiky očekáván na letišti místním obchodním partnerem, nebo jinou seriózní osobou znalou místních poměrů. Letecky je možno do Beninu cestovat buď přímo (Air France) nebo přes Lagos v Nigérii (British Airways, Lufthansa, KLM, Swissair, Alitalia, Air France, Iberia, Virgin Atlantic, Emirates). Z Lagosu do Cotonou se dá poměrně snadno cestovat automobilem (130 km), v dopravní špičce však může tato krátká cesta trvat i 8 hodin. Letecká společnost ASKY zabezpečuje spojení mezi hlavními městy západoafrických a středoafriických států.

Před cestou do zemí západoafrického regionu by měl každý cestovatel navštívit odborného lékaře specialistu na tropické choroby (v Praze například Klinika geografické medicíny Královské nemocnice Vinohrady, nebo Centrum cestovní medicíny), kde lze absolvovat všechna doporučená očkování - proti žluté zimnici (povinné, potvrzení může být vyžadováno na letišti), žloutence typu A i B, břišnímu tyfu, meningitidě, choleře a tetanu.

Proti malárii očkování neexistuje. Pro krátkodobý pobyt je doporučována předběžná profylaxe antimalariky, přičemž na jednotlivé léky se po čase vytváří resistance. Proto je nutno typ použitého antimalarika konzultovat před odjezdem se specialistou na tropické nemoci. Mezi běžná antimalarika patří např. Lariam a Malaron. Při výskytu sebemenších příznaků jakékoliv nemoci (chřipky, angíny, bolesti hlavy, pocity únavy) je nutno navštívit nejbližší nemocnici a nechat si udělat malarický test. Ten je velmi jednoduchý (odběr vzorku krve z polštářku prstu na ruce) a rychlý - trvá cca 15 minut i s rozbořem krve. Léky proti již probíhající malárii jsou v Beninu volně v prodeji a jsou účinné - nemoc ustoupí během dvou až tří dnů. Zásadní je nenechat nemoc rozvinout (inkubační doba malárie je cca týden) - pak může mít velmi vážné následky. Rovněž lze doporučit, aby si cestovatel koupil v cílové zemi jedno balení místních protimalarických léků a vzal si ho zpět s sebou do ČR. Vzhledem k inkubační době se malárie může projevit až po návratu zpět do vlasti a s jejím výskytem a tedy i léčením by mohly být v ČR problémy.

Cestování ve dne je na západoafrické poměry vcelku bezpečné, je ovšem vždy dobré mít s sebou partnera znalého místního prostředí. Jako všude na světě, je třeba zachovávat opatrnost, např. neukazovat vyšší částky peněz ani šperky. U hranic s Nigérií se množí ozbrojené přepady na hlavních tazích, je nutné se vyvarovat cestování v noci (zvyšuje se rovněž nebezpečí nehody). Některé oblasti Cotonou (přístav, pláž) jsou v noci nebezpečné. Do příhraničních oblastí s Nigérií (mezi městy Parakou a Malanville a národní park W) doporučujeme cestovat pouze v nutných případech. Největším nebezpečím pro návštěvníka je pravděpodobně dopravní nehoda. Technický stav vozidel bývá chatrný a na silnicích i městských ulicích vládne dopravní chaos. Řidiči často nedodržují platné dopravní předpisy, pohybovat se po frekventovaných ulicích je poměrně nebezpečná záležitost - zejména pro chodce. ZÚ doporučuje, aby se cestovatelé registrovali v databázi DROZD.

6.10 Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR

Podle dostupných informací musí zaměstnavatel pro budoucího zaměstnance získat pracovní povolení na ministerstvu práce a veřejné správy (to je vydáváno na jeden rok, po uplynutí této doby je třeba žádat o prodloužení). K tomu je třeba předložit pracovní smlouvu (cizinci musí mít smlouvu na dobu určitou). Na základě pracovního povolení může zaměstnanec žádat o pracovní vízum.

6.11 Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

V Porto Novo a Cotonou jsou v provozu soukromé francouzské kliniky na dobré úrovni. I na venkově je v každé vesnici alespoň ambulantní ošetrovna pro poskytnutí první rychlé pomoci.

Lékařskou péči je nutné platit na místě. Je proto nutné sjednat cestovní přípojištění, které pokryje léčebné výdaje a obsahuje i případnou evakuaci do ČR.

7. Kontakty

Podkapitoly:

- 7.1. Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 7.2. Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu (CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra)
- 7.3. Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)
- 7.4. Internetové informační zdroje

7.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

V Beninu není rezidenčně přítomen český zastupitelský úřad. Příslušným úřadem je velvyslanectví v nigerijské Abuji:

Embassy of the Czech Republic
1223, Gnassingbe Eyadema Street,
Asokoro District, Zone 4, Abuja, Nigeria
Tel.: 00234-70 - 37571096
E-mail: abuja@embassy.mzv.cz
Web: www.mzv.cz/abuja

7.2 Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu (CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra)

Od ledna 2017 působí v Lagosu (Nigérie) zástupce CzechTrade pan Štěpán Beneš, který vzhledem k teritoriální blízkosti pokrývá i Beninskou republiku.

Kontakt: stepan.benes@czechtrade.cz

Ostatní české státní instituce (Czechinvest, České centrum) nejsou v Beninské republice zastoupeny a toto zastoupení se nedá očekávat ani v blízké budoucnosti.

Česko-beninská smíšená obchodní komora (aktivní zejména v letech 2009–2011):

Dušní 112/16, 110 00
Praha 1
e-mail: info@beninkomora.cz tel.: +420-246024241

Smíšená obchodní komora Česká republika – subsaharská Afrika

Staroměstské nám 15, 110 00 Praha 1
e-mail: chamber@crgchamber.com
comweb: www.crgchamber.com

7.3 Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)

- Záchranka: (1)15, +229 21 307 336
- Hasiči: (1)18
- Policie: (1)17

z mobilu je třeba vytočit předčíslí 112

- Informace: 122
- Letiště: +229 21 30 14 13
- Sanitky: +229 21 301 760 / +229 21 300 656
- Nemocnice (C.N.H.U): +229 21 300 155 / +229 21 300 556 ; pohotovost CNHU : +229 21 304 652 / +229 21 077 945
- Klinika Atinkanmey: +229 21 312 276
- Polyklinika Cocotiers: +229 21 301 420
- Klinika Mahouna: +229 21 301 435
- Ředitelství policie: +229 21 31 34 80
- Centrální komisariát: +229 21 30 23 10, +229 21 30 05 14, +229 21 30 22 46

7.4 Internetové informační zdroje

- www.benininfo.com
- www.beninto.info
- www.jeunefrique.fr